

ORDONANȚĂ Nr. 22 din 29 ianuarie 1999
privind administrarea porturilor și serviciile în porturi

EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 42 din 29 ianuarie 1999

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și ale art. 1 pct. 7 lit. b) din Legea nr. 259/1998 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

CAP. 1

Dispoziții generale

ART. 1

(1) Prezenta ordonanță reglementează administrarea, exploatarea și dezvoltarea porturilor, precum și munca în porturi și serviciile portuare, astfel încât să promoveze porturile românești ca centre de operare a mărfurilor, de activități industriale și de distribuție.

(2) Prevederile prezentei ordonanțe se aplică în toate porturile României, cu excepția porturilor militare și a zonelor speciale din porturi.

ART. 2

Următorii termeni din prezenta ordonanță vor fi înțeleși astfel:

a) port - parte delimitată a teritoriului național, în condițiile stabilite la art. 5 alin. (1), situată la litoral sau la malul unei ape, protejată natural sau artificial împotriva valurilor, vânturilor, curenților, ghețurilor, având ca scop primirea și adăpostirea navelor, prestarea de servicii pentru nave, pasageri și mărfuri, precum și facilitarea de activități comerciale și industriale. Portul cuprinde totalitatea acvatoriilor și teritoriilor, construcțiilor hidrotehnice, canalelor de acces, șenalelor, zonelor de navigație, radelor interioare, clădirilor, magaziilor, platformelor, căilor ferate, drumurilor, instalațiilor și echipamentelor aflate în limitele acestuia;

b) acvatoriu portuar - totalitatea suprafețelor apelor incluse în limitele portului;

c) teritoriu portuar - totalitatea terenurilor incluse în limitele portului, inclusiv terenurile câștigate asupra mării;

d) domeniu portuar - ansamblul format din acvatoriul și teritoriul portuar;

e) radă - acvatoriu folosit pentru adăpostirea sau staționarea navelor în vederea intrării în port ori, în cazuri speciale, pentru operare. Radele din afara limitelor portului sunt rade exterioare, iar radele din interiorul limitelor portului sunt rade interioare. Acestea pot fi adăpostite, natural sau artificial, sau neadăpostite;

f) zone speciale din porturi - părți delimitate în interiorul portului, în care nu se efectuează operațiuni de încărcare/descărcare mărfuri: șantiere navale, baze militare;

g) infrastructură portuară - ansamblul construcțiilor destinate adăpostirii, acostării și operării navelor și protecției portului, teritoriul portuar, precum și totalitatea căilor de comunicație pentru activități industriale și comerciale;

h) suprastructură portuară - totalitatea construcțiilor, instalațiilor și echipamentelor cu caracter fix sau mobil, amplasate pe infrastructura portuară și necesare bunei funcționări a serviciilor prestate în porturi;

i) administrație portuară - persoană juridică abilitată să asigure funcționalitatea porturilor și serviciile publice portuare;

j) operator portuar - orice agent economic autorizat să efectueze servicii în port;

k) servicii publice portuare - servicii minim necesare pentru funcționarea în siguranță a porturilor;

l) servicii portuare - servicii prestate pentru nave, mărfuri și pasageri, infrastructură și suprastructură portuară.

ART. 3

Ministerul Transporturilor este autoritatea de stat în domeniul portuar care elaborează și coordonează politica portuară și programele de dezvoltare a sistemului portuar național și de exploatare a porturilor.

ART. 4

Sistemul portuar național este format din totalitatea porturilor situate pe teritoriul României. Porturile se clasifică după cum urmează:

a) din punct de vedere al formei de proprietate asupra infrastructurii portuare:

- porturi publice, a căror infrastructură aparține domeniului public;

- porturi private, a căror infrastructură este proprietate privată;

b) din punct de vedere al așezării geografice:

- porturi maritime;

- porturi situate pe căi navigabile interioare;

c) din punct de vedere al obiectului de activitate:

- porturi comerciale;

- porturi de agrement;

- porturi militare sau zone speciale din porturi.

ART. 5

(1) Limitele teritoriilor portuare și ale radelor portuare se stabilesc de către Ministerul Transporturilor.

(2) Porturile funcționează numai pe baza autorizării date de Ministerul Transporturilor, dacă îndeplinesc condițiile minime impuse de acesta.

CAP. 2

Administrații portuare

ART. 6

Asigurarea funcționalității porturilor și a serviciilor publice portuare se realizează de administrația portului.

ART. 7

Pot fi abilitate în calitate de administrații portuare:

a) în porturile publice:

1. instituții publice, regii autonome și autorități ale administrației publice locale, care au în administrare infrastructura portuară care aparține domeniului public;

2. companii sau societăți naționale cărora li se concesionează infrastructura portuară aparținând domeniului public, desemnate în acest sens prin hotărâri ale Guvernului;

3. societăți comerciale cărora li se concesionează infrastructura portuară aparținând domeniului public, abilitate prin contractul de concesiune să îndeplinească rolul de administrație portuară;

b) în porturile private - persoana juridică desemnată de proprietarul infrastructurii portuare, care îndeplinește condițiile minime necesare pentru funcționarea portului.

ART. 8

(1) Administrațiile portuare au obligația de a întreține, repara și asigura funcționalitatea infrastructurii portuare și de a asigura serviciile publice portuare, conform condițiilor prevăzute în autorizația de funcționare a portului.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) pot fi efectuate direct de administrația portuară sau prin intermediul unor agenți economici, prin concesiune, asociere, cesiune sau altele asemenea.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică serviciilor publice care la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se desfășoară pe baza unui contract de concesiune, până la data expirării acestor contracte.

(4) Administrațiile portuare au obligația să întocmească regulamente de exploatare portuară care să conțină reglementări privind utilizarea infrastructurilor și facilităților portuare. Respectarea regulamentelor de exploatare portuară este obligatorie pentru toți agenții economici care desfășoară activități în port și pentru toți utilizatorii serviciilor portuare.

ART. 9

(1) Administrațiile portuare prevăzute la art. 7 lit. a) pct. 1 sunt obligate să pună la dispoziție utilizatorilor, în mod liber și nediscriminatoriu, infrastructurile portuare aflate în administrare, prin concesiune sau închiriere, în condițiile legii.

(2) Administrațiile portuare prevăzute la art. 7 lit. a) pct. 2 sunt obligate să pună la dispoziție utilizatorilor infrastructurile portuare, în mod liber și nediscriminatoriu.

CAP. 3

Servicii prestate în porturi și dezvoltarea porturilor

ART. 10

(1) Serviciile prestate în porturi se clasifică astfel:

a) servicii publice portuare:

1. pilotajul navelor la intrarea și ieșirea din porturi, la manevrare de la o dană la alta;

2. remorcajul de manevră al navelor;

3. legarea-dezlegarea navelor;

4. preluarea reziduurilor, apelor uzate și a gunoaielor de la nave;

5. salubritatea și depoluarea acvatoriilor portuare și preluarea gunoiului de la agenții economici care desfășoară activități în porturi;

6. dragaje de întreținere, semnalizarea și balizarea acvatoriului portuar și a șenalelor de acces în port, semnalizarea și iluminarea drumurilor publice;

7. stingerea incendiilor la nave și instalațiile plutitoare aflate în porturi;

b) servicii portuare:

1. încărcare, descărcare, depozitare, stivuire, amarare, sortare;

2. marcare și alte servicii privind mărfurile;

3. paletizare, pachetizare, containerizare, însăcuire mărfuri;

4. expediții interne și internaționale de mărfuri;

5. controlul cantitativ și calitativ al mărfurilor;

6. curățare hambare și magazii nave;

7. curățare și degazare tancuri;

8. agenturare nave;

9. reparații nave și utilaje;

10. bunkeraj;

11. aprovizionare nave;

12. lucrări de scafandrierie;

13. supraveghere nave fără echipaj;

14. facilități pentru nave de agrement și turism nautic;

15. refurnizarea de apă, energie electrică și termică la nave și la agenții economici care desfășoară activități în porturi;

16. telecomunicații, telegrafie, telefonie, telex și fax pentru nave și agenții economici care desfășoară activități în porturi;

17. servicii pentru pasageri și turiști;

18. scoaterea epavelor, dezecheuarea navelor și recuperarea bunurilor în porturi;

19. alte servicii specifice activității portuare.

(2) Serviciile publice portuare vor fi prestate tuturor utilizatorilor care apelează la ele, pe o bază permanentă, uniformă și continuă, în condiții egale privind calitatea, timpul și prețul.

ART. 11

(1) Pentru prestarea și desfășurarea serviciilor portuare, se instituie sistemul de acordare de autorizații pentru agenții economici, prin care se atestă capacitatea și se dă dreptul acestora de a funcționa în perimetrul portuar.

(2) Serviciile pentru care operatorii portuari sunt supuși autorizării și procedura de autorizare se stabilesc de Ministerul Transporturilor.

ART. 12

(1) Pentru serviciile furnizate utilizatorilor administrațiile portuare percep tarife stabilite în condițiile legii.

(2) Administrațiile portuare sunt obligate să facă publice tarifele practicate, precizând elementele de identificare, domeniul de aplicare a acestora și facilitățile acordate.

ART. 13

Pentru celelalte servicii portuare operatorii portuari sunt obligați să comunice administrației portuare limitele maxime ale tarifelor practicate, normele de operare și datele statistice privind aceste servicii.

ART. 14

Administrațiile portuare au obligația să centralizeze și să publice anual tarifele pentru toate serviciile prestate în porturi, normele de operare și datele statistice privind traficul portuar.

ART. 15

(1) Dezvoltarea fiecărui port se realizează conform planului de dezvoltare a portului, a cărui elaborare constituie o obligație a administrațiilor portuare, pentru porturile publice, și a proprietarilor porturilor, pentru porturile private, în concordanță cu politica și cu programele de dezvoltare elaborate de Ministerul Transporturilor.

(2) Planurile de dezvoltare a porturilor și orice modificări ale acestora vor fi aprobate de Ministerul Transporturilor și avizate, după caz, de Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului.

(3) Realizarea de construcții și instalații noi, precum și orice modificări aduse construcțiilor hidrotehnice sau capacităților portuare existente și destinației acestora se aprobă de Ministerul Transporturilor.

CAP. 4

Munca în porturi

ART. 16

Operațiunile de încărcare/descărcare a mărfurilor în și din nave, de manipulare în și din magaziile portuare sau în și din alte mijloace de transport, de depozitare, stivuire, amarare, sortare, paletizare, pachetizare, containerizare,

slinguire și însăcuire, precum și operațiunile de curățare hambare și magazii nave se efectuează de muncitorii portuari.

ART. 17

Poate fi muncitor portuar orice persoană care a împlinit vârsta de 18 ani și este aptă din punct de vedere al sănătății, conform reglementărilor în vigoare.

ART. 18

(1) Muncitorii portuari sunt înregistrați la căpitania din portul în care își desfășoară activitatea. Căpitania de port înregistrează și personalul care efectuează activități de reparații nave și utilaje portuare.

(2) Pentru personalul înregistrat căpitania de port eliberează carnet de lucru în port. Pentru eliberarea carnetelor de lucru se percep tarife, stabilite conform legislației în vigoare.

(3) Metodologia de înregistrare și ținere a evidenței personalului prevăzut la alin. (1) se elaborează de către Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

ART. 19

Operatorii portuari care prestează serviciile prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. b) pct. 1, 4, 7, 8 și 10 sunt obligați să folosească numai personal înregistrat la căpitania de port, care posedă carnet de lucru valabil. Înregistrarea în registrele căpitaniei de port, eliberarea și vizarea carnetelor de muncă se fac la solicitarea operatorilor portuari.

ART. 20

Pentru optimizarea folosirii muncitorilor portuari în funcție de variația traficului portuar și pentru perfecționarea și policalificarea acestora se înființează agenții de ocupare și formare profesională a muncitorilor portuari, denumite în continuare agenții/agenție.

ART. 21

(1) Agențiile se înființează în condițiile legii, ca persoane juridice fără scop lucrativ, autonome, cu patrimoniu propriu, urmând ca pentru activitățile economice desfășurate potrivit prezentei ordonanțe să plătească impozit pe profit.

(2) Agențiile se constituie și funcționează în sistem bipartit, cu participarea egală și liberă a organizațiilor sindicale și a operatorilor portuari care prestează serviciile prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. b) pct. 1, 4 și 7.

ART. 22

Agențiile au ca obiect de activitate furnizarea forței de muncă operatorilor portuari, în funcție de solicitările acestora, prestarea de servicii cu muncitorii portuari, calificarea, perfecționarea și policalificarea acestora.

ART. 23

Fiecare agenție funcționează pe baza statutului propriu, aprobat de adunarea generală a asociaților, și are, în principal, următoarele atribuții:

a) preia în totalitate, prin transfer, cu contract de muncă, în conformitate cu legislația în vigoare, de la operatorii portuari membri ai agenției, toți muncitorii portuari, cu excepția celor specializați, care manevrează utilaje specifice;

b) pune la dispoziție operatorilor portuari, la solicitarea acestora, muncitorii portuari, în conformitate cu numărul și structura pe specialități prezentate în solicitare și stabilește condițiile de acordare a drepturilor muncitorilor portuari salariați ai agenției;

c) organizează calificarea, recalificarea, reconversia și policalificarea muncitorilor portuari;

d) elaborează studii și analize în domeniul ocupării și formării profesionale a muncitorilor portuari;

e) constituie și administrează sursele sale de venituri;

f) prestează servicii portuare sau alte activități, cu personalul de rezervă prevăzut la art. 36;

g) îndeplinește și alte atribuții stabilite în conformitate cu statutul propriu.

ART. 24

Conducerea agenției se exercită de către:

a) adunarea generală a asociațiilor;

b) consiliul de administrație.

ART. 25

Adunarea generală a asociațiilor este organul suprem al agenției și se compune din reprezentanți ai asociațiilor, pe baza unei norme de reprezentare stabilite prin statut.

ART. 26

Adunarea generală a asociațiilor aprobă bugetul de venituri și cheltuieli al agenției și raportul consiliului de administrație privind execuția bugetară.

ART. 27

(1) Consiliul de administrație asigură activitatea permanentă a agenției și este format din reprezentanți ai operatorilor portuari și ai organizațiilor sindicale reprezentative din portul respectiv, reprezentați în mod egal.

(2) În consiliul de administrație pot fi cooptați și reprezentanți ai Ministerului Transporturilor, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ai Ministerului Finanțelor.

(3) Membrii consiliului de administrație sunt aleși de adunarea generală a asociațiilor pentru un mandat de 4 ani.

ART. 28

Modul de organizare și funcționare, precum și atribuțiile consiliului de administrație se stabilesc prin statutul agenției.

ART. 29

(1) Agenția este condusă de un președinte, care este și președintele consiliului de administrație.

(2) Președintele este ales, pentru o perioadă de 4 ani, de consiliul de administrație, dintre membrii săi.

(3) Președintele reprezintă agenția în raporturile cu terții.

ART. 30

Structura organizatorică și numărul de personal ale agențiilor se stabilesc de consiliul de administrație și se aprobă de adunarea generală a asociațiilor.

ART. 31

(1) Sursele de venituri ale agențiilor sunt:

- a) contribuții lunare ale muncitorilor portuari salariați ai agențiilor;
- b) contribuții lunare ale asociațiilor pentru constituirea fondului destinat plății indemnizațiilor personalului de rezervă;
- c) contribuții de la Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională pentru programele de calificare, recalificare, reconversie și policalificare a muncitorilor portuari, în condițiile legii;
- d) venituri din activitățile pentru care au fost autorizate, în completarea surselor prevăzute la lit. a) și b);
- e) alte venituri provenite din donații, plasamente, dobânzi și altele asemenea.

(2) Cotele de participare ale asociațiilor și ale salariaților agențiilor se stabilesc anual de adunarea generală a asociațiilor, iar plata se efectuează lunar.

(3) Sumele reprezentând contribuțiile operatorilor portuari se includ în costurile de producție ale acestora.

ART. 32

Fondurile agențiilor se utilizează pentru:

- a) plata indemnizațiilor pentru personalul de rezervă;
- b) organizarea cursurilor de calificare, recalificare, reconversie și policalificare a muncitorilor portuari;
- c) cheltuieli de funcționare a agenției, de administrare și gestionare a fondurilor;
- d) plata salariilor și a altor drepturi muncitorilor portuari, angajați ai agenției, pentru perioadele în care prestează servicii operatorilor portuari și alte servicii.

ART. 33

Sumele rămase disponibile la sfârșitul anului se reportează în anul următor, urmând a fi utilizate cu aceeași destinație pentru care au fost constituite, după plata impozitului pe profit pentru activitățile economice desfășurate.

ART. 34

Agențiile pot realiza și dispune de venituri și cheltuieli în valută, în condițiile prevăzute de actele normative în vigoare.

ART. 35

Până la negocierea contractului colectiv de muncă, muncitorii portuari transferați la agenții își păstrează salariul de bază avut la operatorii portuari de la care au fost transferați, în perioada când prestează servicii la operatorii portuari.

ART. 36

(1) Muncitorii portuari care exced numărului celor solicitați de operatorii portuari pentru prestări de servicii se constituie în personal de rezervă. Pentru perioada în care muncitorii portuari fac parte din personalul de rezervă, aceștia

primesc o indemnizație lunară impozabilă, proporțional cu timpul nelucrat, al cărei quantum nu poate depăși 75% din salariul de bază brut.

(2) Personalul de rezervă are obligația să se prezinte zilnic la sediul agențiilor.

ART. 37

Un muncitor portuar nu poate beneficia de indemnizația prevăzută la art. 36 decât pentru cel mult 90 de zile în decursul a 12 luni consecutive. După această perioadă, muncitorul respectiv va fi disponibilizat, în condițiile legii.

ART. 38

Pentru toți salariații, inclusiv cei care primesc indemnizații acordate potrivit art. 36, agențiile datorează contribuțiile la asigurările sociale de stat, la asigurările sociale de sănătate, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj și la Fondul de risc și accident.

ART. 39

(1) Personalul care primește indemnizația prevăzută la art. 36 pe perioada întreruperii activității beneficiază de vechime în muncă.

(2) În situația în care un salariat care primește indemnizația prevăzută la art. 36 își pierde temporar capacitatea de muncă, plata indemnizației se suspendă, persoana în cauză beneficiind de drepturile de asigurări sociale de stat prevăzute de lege.

ART. 40

Pe perioadele în care muncitorii portuari salariați ai agențiilor participă la cursuri de calificare, recalificare, policalificare, organizate de agenții, cursanții primesc indemnizația prevăzută la art. 36. Aceste perioade nu se includ în calculul celor 90 de zile prevăzute la art. 37.

ART. 41

(1) Agențiile sunt obligate să pună la dispoziție operatorilor portuari asociați muncitori portuari, în conformitate cu solicitările acestora.

(2) În situația în care solicitările operatorilor portuari prevăzute la alin. (1) depășesc numărul muncitorilor portuari disponibili ai agențiilor, acestea sunt obligate să pună la dispoziție operatorilor portuari, pe perioade limitate, muncitori zilieri angajați ai agenției în condițiile legii.

ART. 42

(1) Înregistrarea muncitorilor zilieri la căpitănia de port nu este obligatorie.

(2) Un muncitor zilier nu poate fi utilizat pe o perioadă mai mare de 60 de zile consecutive.

ART. 43

Participarea organizațiilor sindicale și a operatorilor portuari la agenții este opțională.

CAP. 5 Contravenții

ART. 44

Constituie contravenție la normele prezentei ordonanțe următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate infracțiuni:

- a) prestarea de servicii în porturi, fără autorizație;
- b) realizarea de construcții și de instalații noi, precum și orice modificări aduse construcțiilor hidrotehnice sau capacităților portuare existente și destinației acestora, fără aprobarea Ministerului Transporturilor;
- c) refuzul de a comunica administrației portuare datele prevăzute la art. 13;
- d) practicarea, pentru serviciile publice portuare, a altor tarife decât cele făcute publice potrivit art. 12;
- e) folosirea de personal neînregistrat la căpitania de port, pentru operațiunile prevăzute la art. 16;
- f) modificarea planului de dezvoltare a portului fără aprobarea Ministerului Transporturilor și fără avizul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, după caz, sau neînregistrarea modificărilor făcute planului de dezvoltare a portului.

ART. 45

- (1) Contravențiile prevăzute la art. 44 se sancționează după cum urmează:
- cu amendă de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei, pentru faptele prevăzute la lit. c) și e);
 - cu amendă de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei, pentru faptele prevăzute la lit. a), b), d) și f).
- (2) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi aplicate și persoanelor juridice.
- (3) Aplicarea sancțiunii contravenționale nu înlătură obligația de despăgubire, dacă prin săvârșirea faptei s-au produs pagube.

ART. 46

Contravențiile se constată și se sancționează de către persoane special împuternicite de Ministerul Transporturilor.

ART. 47

Împotriva procesului-verbal de contravenție se poate face plângere în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării, la secțiile maritime sau fluviale, după caz, ale judecătoriilor în raza cărora se află porturile respective.

ART. 48

Dispozițiile art. 44 și 45 se completează cu prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25 - 27 din aceeași lege.

ART. 49

Aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute la acest capitol nu înlătură dreptul Ministerului Transporturilor de a retrage sau de a suspenda autorizațiile acordate în conformitate cu art. 11.

CAP. 6

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 50

(1) În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, Ministerul Transporturilor va elabora Metodologia de înregistrare și ținere a evidenței muncitorilor portuari și a altor categorii de personal care lucrează în porturi.

(2) În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe, Ministerul Transporturilor va elabora Normele metodologice de autorizare a agenților economici care prestează servicii în porturi.

(3) Pe data intrării în vigoare a Normelor metodologice de autorizare a agenților economici care prestează servicii în porturi se abrogă punctele 3.1 - 3.21 și punctele 3.24 - 3.29 din cap. III al Normelor metodologice de acordare a licențelor și a autorizațiilor privind efectuarea transporturilor navale de mărfuri și călători și de autorizare a funcționării agenților economici în perimetrul infrastructurilor portuare și de căi navigabile, anexă la Hotărârea Guvernului nr. 112/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 6 martie 1996.

(4) Autorizațiile emise conform normelor metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 112/1996, pentru serviciile portuare prevăzute în prezenta ordonanță, rămân valabile până la data de 31 octombrie 1999.

ART. 51

Prezenta ordonanță intră în vigoare după 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

p. PRIM-MINISTRU,
VICTOR BABIUC

Contrasemnează:

p. Ministrul transporturilor,
Adrian-Gheorghe Marinescu,
secretar de stat

p. Ministrul finanțelor,
Bujor Bogdan Teodoriu,
secretar de stat

p. Ministrul muncii și
protecției sociale,
Simona Marinescu,
secretar de stat
